

Praha 24. 5. 2011

15

Indikační skupiny lázeňské péče 2006–2010

Indication Groups of Balneal Care 2006–2010

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší vybrané údaje o vývoji lázeňské péče v ČR podle indikačních skupin za léta 2006–2010. Celkový počet pacientů v lázeňské péči za toto období vzrostl ze 327 078 na 375 866 osob. Tradičně nejvyšší podíl dospělých pacientů léčených na náklady zdravotního pojištění i placících pacientů ze zahraničí a tuzemska se léčí na nemoci pohybového ústrojí, nejvyšší podíl dorostu na nemoci nervové soustavy a nejvyšší podíl dětských pacientů se léčí na netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí.

Summary

This Topical Information brings the selected data on the development of Balneal Care in the Czech Republic by the indication groups during 2006–2010. The total number of the patients rose from 327 078 to 375 866 persons. Traditionally the highest share of adult patients under the public health insurance as well as of individual payers from abroad and inland come for treatment of diseases of locomotive organs, the highest share of juveniles for treatment of diseases of nervous system and the highest share of children patients come for treatment of non-tuberculosis diseases of respiratory system.

Tato Aktuální informace ÚZIS ČR navazuje na Aktuální informaci č. 10/2011 a přináší další údaje získané ze statistického výkazu L (MZ) 2-01 o výkonech lázeňské péče. V období 2006–2010 vykázalo lázeňství v ČR nárůst počtu pacientů o 15 %. Celkový počet pacientů ve zdravotnických zařízeních lázeňské péče vzrostl ze 327 078 pacientů všech kategorií v roce 2006 na 375 866 pacientů v roce 2010. Rekordního počtu pacientů bylo dosaženo v roce 2008, když se v lázních léčilo 383 414 osob. Počty nutného doprovodu pacientů k tíži zdravotního pojištění se ve sledovaných letech měnily jen mírně a trvale převyšovaly 4 tisíce osob.

Vývoj počtu pacientů podle indikačních skupin

Vyhláškou MZ č. 58/1997 Sb. jsou stanoveny indikační skupiny pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost. Níže je uveden stručný popis vývoje počtu lázeňských pacientů u jednotlivých indikačních skupin podle vybraných kategorií pacientů. Pro zjednodušení jsou souhrnně hodnoceny kategorie pacientů na náklady zdravotního pojištění celkem, tj. KLP a PLP ¹. U pacientů léčených za přímé úhrady mimo veřejné zdravotní pojištění, tj. tuzemští „samoplátci“ a pacienti ze zahraničí, je zde prezentována pouze kategorie

¹ KLP - komplexní lázeňská péče, PLP - příspěvková lázeňská péče

dospělých vzhledem k nízkým počtům mladších věkových kategorií (děti a dorost za všechny indikační skupiny v řádech stovek ročně).

Dospělí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění (KLP a PLP)

Celkový počet dospělých pacientů KLP a PLP se v letech 2006–2010 pohyboval mezi 107 až 113 tisíci osob, celkový počet ošetrovacích dnů mezi 2,7 až 2,8 miliónů. Tradičně zhruba polovinu případů tvoří léčba nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII, v roce 2010 celkem 57 855 pacientů). Dalšími nejčastějšími indikacemi jsou nemoci nervové (VI - 19 452) a nemoci oběhového ústrojí (II - 13 450). Všechny indikační skupiny vykázaly za sledované období od roku 2006 pokles v počtu pacientů i v počtu ošetrovacích dnů kromě indikačních skupin I - nemoci onkologické, VI - nemoci nervové a IX - duševní poruchy. V roce 2010 byla absolutně nejčastější diagnózou indikační skupina VI/3 - kořenové syndromy vertebrogenního původu (13 896 případů), indikační skupina VII/15 - stavy po ortopedických operacích s použitím náhrady kloubní (12 140 případů) a indikační skupina VII/10 - gonartróza v soustavném léčení (9 860 případů).

Dorostoví pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Celkový počet pacientů v dorostovém věku se ve sledovaném období pohyboval od 2 038 do 2 592 osob za rok. Nejčastějšími indikačními skupinami jsou dlouhodobě nemoci nervové (indikační skupina XXVI - v roce 2010 celkem 484), nemoci pohybového ústrojí (XXVII - 465) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 394) a nemoci gynekologické (XXXI - 334). Jmenované indikační skupiny lázeňské léčby u dorostu tvořily v letech 2006–2010 pravidelně mezi 75 % až 85 % všech pacientů. Nemoci onkologické (XXI), nemoci oběhového ústrojí (XXII), nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV) a nemoci nervové (XXVI) vykázaly za sledované roky 2006–2010 nárůst, ostatní indikační skupiny vykázaly pokles nebo zachování počtu pacientů. Ve sledovaných letech poklesl počet dorostových pacientů o 7,8 % a počet ošetrovacích dnů o 10,1 %.

Dětské pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Počet lázeňských pacientů v dětském věku v letech 2006–2010 poklesl z 10 237 na 7 975. Nejčastějšími indikacemi u dětských pacientů byly opakovaně netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (indikační skupina XXV - v roce 2010 celkem 3 730), nemoci nervové (XXVI - 1 376) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 1 143). U všech indikačních skupin byl za sledované období zaznamenán pokles dětských pacientů kromě skupiny nemocí z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a skupiny nemocí kožních. Celkový počet pacientů v roce 2010 oproti roku 2006 poklesl o 22,1 %, počet ošetrovacích dnů poklesl o 28,7 %.

Dospělí pacienti „samoplátci“ z tuzemska

Tato kategorie zahrnuje lázeňskou péči hrazenou z jiných zdrojů než z veřejného zdravotního pojištění, což v praxi znamená převážně platby fyzických osob a rovněž platby právnických osob (např. firemní zdravotní programy). Celkové počty pacientů této kategorie se v letech 2006–2010 pohybovaly v rozmezí od 66 688 do 114 788 osob a tato skupina jako jediná v lázeňství vykazuje trvalý nárůst. Nejčastějšími indikacemi byly nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2010 celkem 75 279 pacientů), netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (V - 20 329) a nemoci oběhového ústrojí (II - 13 123), jejichž celkový podíl pravidelně převyšuje 90 % všech pacientů. Celkový počet tuzemských samoplátců vzrostl za sledované období o 72,1 %, zatímco počet

poskytnutých ošetrovacích dnů jen o 50,0 %, což je zřejmě vlivem kratších (týdenních, víkendových) zdravotních programů. Všechny indikační skupiny vykazují růst počtu osob i ošetrovacích dnů kromě indikační skupiny III - nemocí trávicího ústrojí. ÚZIS ČR ovšem připouští i možnost, že u tuzemců mimo zdravotní pojištění a u cizinců není vždy jednoznačně konkrétně vykázána indikační skupina poskytnuté lázeňské léčby.

Dospělí pacienti ze zahraničí

Ve sledovaném období se počet dospělých pacientů ze zahraničí pohyboval v rozmezí 133 761 až 153 704 osob. Dospělí pacienti ze zahraničí v letech 2006–2010 tvořili tradičně kolem 40 % všech dospělých pacientů. Nejčastěji se vyskytovali pacienti s indikační skupinou nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2010 to bylo 86 945 lázeňských pacientů), nemoci trávicího ústrojí (III - 20 203) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (IV - 16 828). Rekordní počet lázeňských hostů z ciziny byl evidován v roce 2008, kdy se v lázních v ČR léčilo 154 015 pacientů z ciziny. V roce 2010 se v českých lázních léčilo 138 810 těchto pacientů, tedy o 15 205 cizinců méně než v roce 2008.

Počet dětských a dorostových pacientů „samoplátců“ v lázních (tuzemců i cizinců celkem) se v letech 2006–2010 se pohyboval řádově ve stovkách, indikačními skupinami s nejčastějším výskytem byly nemoci trávicího ústrojí (XXIII), netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (XXV), nemoci nervové (XXVI) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII).

Závěr

Celkový počet 375 866 lázeňských pacientů v roce 2010 nepřekonal zatím rekordní návštěvnost 383 414 osob v roce 2008. Mírný pokles se projevil u platících klientů z ciziny a stagnace u klientů veřejného zdravotního pojištění, což u druhé jmenované skupiny souvisí zřejmě s nutnými úspornými opatřeními.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Příloha k Vyhlášce MZ č. 58/1997 (výňatek)

A. Indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé	B. Indikační seznam pro lázeňskou péči o děti a dorost
I. Nemoci onkologické	XXI. Nemoci onkologické
II. Nemoci oběhového ústrojí	XXII. Nemoci oběhového ústrojí
III. Nemoci trávicího ústrojí	XXIII. Nemoci trávicího ústrojí
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí
VI. Nemoci nervové	XXVI. Nemoci nervové
VII. Nemoci pohybového ústrojí	XXVII. Nemoci pohybového ústrojí
VIII. Nemoci močového ústrojí	XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových
IX. Duševní poruchy	XXIX. Duševní poruchy
X. Nemoci kožní	XXX. Nemoci kožní
XI. Nemoci ženské	XXXI. Nemoci gynekologické

Počty pacientů v lázních v letech 2006–2010

Kategorie	2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
Dospělí						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	94 429	92 605	91 488	98 113	97 032	102,8
PLP	18 572	15 708	15 149	15 040	14 989	80,7
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	66 688	91 896	112 987	111 089	114 788	172,1
cizinci	134 518	133 761	153 704	143 221	138 136	102,7
Celkem dospělí	314 207	333 970	373 328	367 463	364 945	116,1
Děti a dorost						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	12 440	12 322	9 708	9 912	9 990	80,3
PLP	78	6	13	71	88	112,8
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	68	57	54	34	169	248,5
cizinci	285	201	311	701	674	236,5
Celkem děti a dorost	12 871	12 586	10 086	10 718	10 921	84,8
Celkem pacienti						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	106 869	104 927	101 196	108 025	107 022	100,1
PLP	18 650	15 714	15 162	15 111	15 077	80,8
Celkem plně na vlastní náklady:						
tuzemci	66 756	91 953	113 041	111 123	114 957	172,2
cizinci	134 803	133 962	154 015	143 922	138 810	103,0
Celkem počet pacientů	327 078	346 556	383 414	378 181	375 866	114,9
Celkem doprovod placený zdravotními pojišťovnami	4 233	4 293	4 002	4 232	4 167	98,4

KLP - komplexní lázeňská péče (plně hrazená zdrav. pojišťovnami)

PLP - příspěvková lázeňská péče (částečně hrazená zdrav. pojišťovnami)

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2006–2010 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	2 874	3 047	2 670	3 099	3 171	110,3
	počet ošetř. dnů	64 039	67 896	58 892	69 184	71 375	111,5
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	16 395	16 692	14 177	14 852	13 450	82,0
	počet ošetř. dnů	451 373	453 478	384 320	398 972	361 147	80,0
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	2 901	2 947	2 501	2 718	2 261	77,9
	počet ošetř. dnů	62 562	62 315	53 209	51 627	48 805	78,0
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	3 306	3 402	2 958	3 309	3 129	94,6
	počet ošetř. dnů	54 077	56 811	48 590	54 081	49 820	92,1
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	7 764	7 899	6 661	6 956	6 573	84,7
	počet ošetř. dnů	224 527	230 824	192 308	197 570	191 968	85,5
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	16 273	16 025	16 997	18 547	19 452	119,5
	počet ošetř. dnů	412 245	402 684	416 421	438 928	456 792	110,8
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	56 420	51 114	54 486	57 507	57 855	102,5
	počet ošetř. dnů	1 385 155	1 265 953	1 348 960	1 427 525	1 453 852	105,0
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	1 291	1 200	1 023	916	944	73,1
	počet ošetř. dnů	27 707	26 482	22 357	20 347	19 234	69,4
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	1 761	2 009	1 754	1 995	2 113	120,0
	počet ošetř. dnů	45 117	52 578	46 938	52 613	55 942	124,0
X. Nemoci kožní	počet pacientů	1 352	1 455	1 221	1 248	1 277	94,5
	počet ošetř. dnů	40 375	42 061	36 666	37 642	37 958	94,0
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	2 664	2 522	2 189	2 006	1 796	59,3
	počet ošetř. dnů	74 230	69 630	60 284	55 226	49 435	59,0
Celkem	počet pacientů	113 001	108 313	106 637	113 153	112 021	99,1
	počet ošetř. dnů	2 841 427	2 728 712	2 668 945	2 803 715	2 796 328	98,4

Lázeňská péče dorostu - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2006–2010 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	5	9	7	10	8	160,0
	počet ošetř. dnů	207	377	274	390	311	150,2
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	27	66	31	32	34	125,9
	počet ošetř. dnů	812	1 305	1 049	997	1 184	145,8
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	52	31	33	34	51	98,1
	počet ošetř. dnů	1 463	897	954	1 007	1 427	97,5
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	374	372	302	346	394	105,3
	počet ošetř. dnů	14 209	12 745	10 090	11 398	13 501	95,0
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	295	325	165	204	250	84,7
	počet ošetř. dnů	9 655	9 812	5 523	6 185	8 840	91,6
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	415	602	530	513	484	116,6
	počet ošetř. dnů	17 684	25 550	21 057	19 474	18 008	101,8
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	465	592	470	450	465	100,0
	počet ošetř. dnů	18 018	23 291	17 455	16 194	16 695	92,7
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	65	35	16	21	35	53,8
	počet ošetř. dnů	2 048	1 101	520	767	1 348	65,8
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	8	8	9	12	6	75,0
	počet ošetř. dnů	224	226	240	357	185	82,6
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	73	72	44	28	42	57,5
	počet ošetř. dnů	2 601	2 458	1 535	1 011	1 570	60,4
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	502	480	431	347	334	66,5
	počet ošetř. dnů	14 658	13 847	12 098	10 062	10 249	69,9
Celkem	počet pacientů	2 281	2 592	2 038	1 997	2 103	92,2
	počet ošetř. dnů	81 579	91 612	70 795	67 842	73 318	89,9

Lázeňská péče pro děti - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2006–2010 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	24	13	13	12	16	66,7
	počet ošetř. dnů	976	500	500	480	622	63,7
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	102	190	50	77	80	78,4
	počet ošetř. dnů	2 989	3 759	1 491	2 250	2 598	86,9
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	181	134	123	129	108	59,7
	počet ošetř. dnů	5 201	3 783	3 550	3 514	3 027	58,2
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	958	1 102	902	1 217	1 143	119,3
	počet ošetř. dnů	37 019	37 224	30 123	40 466	38 401	103,7
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	4 605	4 733	3 525	3 689	3 730	81,0
	počet ošetř. dnů	162 721	159 174	114 475	119 532	118 948	73,1
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 755	1 470	1 387	1 429	1 376	78,4
	počet ošetř. dnů	68 457	54 439	49 994	49 945	49 283	72,0
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	928	733	570	512	497	53,6
	počet ošetř. dnů	37 991	29 510	21 378	18 631	18 085	47,6
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	395	226	141	120	103	26,1
	počet ošetř. dnů	13 906	7 745	5 355	4 640	3 710	26,7
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	334	392	269	277	336	100,6
	počet ošetř. dnů	12 049	13 494	8 969	9 505	11 050	91,7
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	955	743	703	524	586	61,4
	počet ošetř. dnů	29 386	23 209	20 722	16 420	18 489	62,9
Celkem	počet pacientů	10 237	9 736	7 683	7 986	7 975	77,9
	počet ošetř. dnů	370 695	332 837	256 557	265 383	264 213	71,3

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých tuzemských pacientů samoplátců podle indikačních skupin v letech 2006–2010

Indikační skupiny		2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	43	49	39	49	97	225,6
	počet ošetř. dnů	463	765	436	705	1 380	298,1
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	9 001	15 835	19 607	14 000	13 123	145,8
	počet ošetř. dnů	59 956	86 972	119 858	94 942	68 232	113,8
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	927	2 647	1 441	1 870	829	89,4
	počet ošetř. dnů	8 635	36 883	15 820	22 499	5 504	63,7
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	370	1 097	665	448	252	68,1
	počet ošetř. dnů	4 980	17 507	8 935	6 110	3 725	74,8
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	10 003	16 052	14 219	20 590	20 329	203,2
	počet ošetř. dnů	49 184	53 651	34 796	97 437	104 853	213,2
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	205	953	5 565	5 373	4 623	2 255,1
	počet ošetř. dnů	2 486	5 923	28 581	26 796	22 240	894,6
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	46 074	55 132	71 401	67 998	75 279	163,4
	počet ošetř. dnů	345 847	423 309	486 886	440 751	498 650	144,2
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	24	37	29	631	143	595,8
	počet ošetř. dnů	242	495	405	6 397	1 954	807,4
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
X. Nemoci kožní	počet pacientů	-	-	-	1	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	28	-	x
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	41	94	21	129	113	275,6
	počet ošetř. dnů	597	2 219	277	2 684	2 170	363,5
Celkem	počet pacientů	66 688	91 896	112 987	111 089	114 788	172,1
	počet ošetř. dnů	472 390	627 724	695 994	698 349	708 708	150,0

**Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých zahraničních pacientů
podle indikačních skupin v letech 2006–2010**

Indikační skupiny		2006	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2006 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	826	155	284	646	292	35,4
	počet ošetř. dnů	9 726	2 427	4 842	24 127	3 664	37,7
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	9 566	9 662	8 011	8 230	6 893	77,1
	počet ošetř. dnů	144 497	142 375	125 512	136 491	81 774	56,6
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	31 080	26 624	38 437	31 150	20 203	65,0
	počet ošetř. dnů	437 629	378 893	523 833	422 550	268 746	61,4
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	7 829	7 953	9 845	7 755	16 828	214,9
	počet ošetř. dnů	113 963	113 555	145 700	113 953	239 275	210,0
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	2 836	2 530	2 798	1 905	2 099	74,0
	počet ošetř. dnů	25 430	21 696	26 859	20 607	19 353	76,1
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	760	198	385	1 636	707	93,0
	počet ošetř. dnů	10 588	8 199	6 785	25 087	9 017	85,2
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	78 973	76 512	89 720	86 941	86 945	110,9
	počet ošetř. dnů	1 126 639	1 096 040	1 207 116	1 036 687	1 137 850	101,0
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	2 358	9 952	4 029	4 777	4 006	169,9
	počet ošetř. dnů	24 793	61 199	41 364	48 810	36 997	149,2
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	31	27	37	19	28	90,3
	počet ošetř. dnů	454	319	466	202	389	85,7
X. Nemoci kožní	počet pacientů	85	7	7	8	6	7,1
	počet ošetř. dnů	1 429	84	106	131	68	4,8
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	174	141	151	154	129	74,1
	počet ošetř. dnů	2 953	2 216	2 827	2 767	1 492	50,5
Celkem	počet pacientů	134 518	133 761	153 704	143 221	138 136	102,7
	počet ošetř. dnů	1 898 101	1 827 004	2 085 410	1 831 412	1 798 905	94,7